

สารบัญ Content

หลักการทั่วไปของเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว

01

บทนำเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว 3
Introduction to Travel Medicine
วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

02

นักเดินทางกับโรคติดต่อระหว่างประเทศ 6
Travelers and communicable diseases
พรเทพ จันทวานิช

03

ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยในนักเดินทาง 13
Common health problems among travelers
พรเทพ จันทวานิช, วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

04

การเจ็บป่วยในเวชศาสตร์ทางทะเลที่สำคัญในนักเดินทาง 20
Important marine hazards in travelers
ธนชวัฒน์ ชัยกุล

05

หลักการประเมินความเสี่ยงและแนวทางการให้คำปรึกษาก่อนการเดินทาง 44
Principle of risk assessment and Pre-travel counselling
วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

06

เวชศาสตร์การบินที่เกี่ยวกับเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว 52
Important aviation medicine issues in Travel Medicine
พิทักษ์ อ่อนศิริ

การดูแลนักท่องเที่ยวก่อนการเดินทาง (Pre-travel visit)

07

หลักการพิจารณาวัคซีนเบื้องต้นในนักเดินทาง 73
How to recommend vaccine for traveler
วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

08	วัคซีนไข้เหลือง 83 Yellow fever vaccine วัชรพงศ์ ปิยะภาณี
09	วัคซีนไขัภาพหลังแอ่นและวัคซีนไขัสมองอักเสบเจอี 91 Meningococcal vaccine and Japanese encephalitis vaccine วศิน แมตลี
10	วัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี เอ ไวรัสตับอักเสบบี ไทฟอยด์และ อหิวาตกโรค 105 Hepatitis A, hepatitis B, typhoid and cholera vaccine กิตติยศ ภู่วรรณ
11	วัคซีนเอชพีวี วัคซีนงูสวัด วัคซีนนิวโมคอคคัส 115 HPV vaccine, Zoster vaccine and Pneumococcal vaccine พิมพ์พรรณ พิสุทธิศาล
12	วัคซีนไข้เลือดออก 132 Dengue vaccine วศิน แมตลี, พรเทพ จันทวานิช
13	วัคซีนอีโบล่า วัคซีนฝีดาษวานร และวัคซีนโควิด-19 142 Ebola vaccine, Mpox vaccine and COVID-19 vaccine สุทธิพร ประภาโส
14	การให้คำปรึกษานักเดินทางที่เป็นผู้ตั้งครรภ์ 156 Pregnant traveler สลิล ศิรินาม
15	การให้คำปรึกษานักเดินทางเด็ก 169 Child traveler วีรวรรณ หัตถสิงห์
16	การให้คำปรึกษานักเดินทางที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่อง 181 Immunocompromised traveler ธนยา ศิริบุญ, วีรวรรณ ลูวิระ

17	การให้คำปรึกษานักเดินทางที่มีโรคหัวใจและหลอดเลือด 193 Traveler with cardiovascular disease ชญาสินธุ์ มั่นสงวน
18	การให้คำปรึกษานักเดินทางที่มีโรคระบบทางเดินหายใจ 207 Traveler with respiratory tract disease อุดมศักดิ์ ศิลจำรูญ
19	การให้คำปรึกษานักเดินทางที่มีโรคไต 213 Traveler with kidney disease วีระพงษ์ ภูมิรัตนประพิณ
20	การให้คำปรึกษานักเดินทางที่เป็นโรคเบาหวาน 224 Pre-travel counselling for diabetic patient นิตา เสรีฉันทฤกษ์
21	การให้คำปรึกษานักเรียน นักศึกษา ก่อนไปศึกษาต่อต่างประเทศ 236 Pre-travel counselling for student บุญญิตา อัคระไพฑูรย์เสรีฐ
22	การให้คำปรึกษานักเดินทางเข้าร่วมงานชุมนุมขนาดใหญ่ 251 Mass gathering ผาณิตา หล่ออารีย์สุวรรณ
23	การให้คำปรึกษานักเดินทางที่ไปทำงานและนักเดินทางระยะยาว 264 Expatriates วรพจน์ ทรัพย์ศิริสวัสดิ์
24	การเตรียมตัวก่อนไปพื้นที่สูง และโรคแพ้พื้นที่สูง 275 High altitude sickness and how to prepare วัชรพงศ์ ปิยะภาณี
25	หลักการประเมินความเสี่ยงและป้องกันมาลาเรียในนักเดินทาง 282 Risk assessment and malaria prevention for traveler วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

26

หลักการใช้ยาป้องกันมาลาเรียในนักเดินทาง..... 293

Malaria chemoprophylaxis in traveler

พิมพ์พรรณ พิสุทธิศาล, วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

การดูแลนักท่องเที่ยวหลัง/ระหว่างการเดินทาง (Post/During travel visit)

27

หลักการประเมินและดูแลนักท่องเที่ยวหลังการเดินทาง..... 307

Approach to the returned traveler

วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

28

ภาวะไข้หลังจากการเดินทาง..... 314

Fever in returned traveler

รชต เจริญวิเศษศิลป์, วีรวรรณ ลูวิระ

29

โรคติดต่ออุบัติใหม่ และความสำคัญของเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว 332

Emerging infectious diseases and Travel Medicine

บุญญิตา อัคระไพฑูรย์เสรีฐ, วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

30

ปัญหาผิวหนังที่พบบ่อยในนักเดินทาง 343

Common skin problems in traveler

จิตติมา ฐิตวัฒน์, สุพิชชา กมลรัตนกุล

31

โรคอุจจาระร่วงในนักท่องเที่ยว 364

Travelers' diarrhea

ฉัตรพร กิตติตระกูล

32

ปัญหาสุขภาพระหว่างเดินทางเฉพาะสตรี 380

Health problems among woman traveler

ผาณิตา หล่ออารีย์สุวรรณ

33

การให้วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแก่นักเดินทาง..... 391

Rabies immunization for travelers in a canine rabies endemic area

ธีระพงษ์ ดันทวีเชียร

34

ภาวะการเมาเวลาและการเมาการเคลื่อนที่ 412

Jet lag and motion sickness

พิมพ์พรรณ พิสุทธิศาล, วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

เวชปฏิบัติในคลินิกนักท่องเที่ยว (Practice in a travel clinic)	
35	การดำเนินการคลินิกเวชศาสตร์ท่องเที่ยวและการเดินทาง427 How to run a travel clinic วัชรพงศ์ ปิยะภาณี
36	การบริหารจัดการวัคซีนในคลินิกท่องเที่ยว.....437 Vaccine management in travel clinic มาลาตรี เชื้อนควบ
37	การให้การพยาบาลในคลินิกท่องเที่ยว และปัญหาที่พบบ่อยในการพยาบาล 443 Nursing care in travel clinic อารยา ภูเด่นผา
38	การพัฒนาคุณภาพและนวัตกรรมในคลินิกท่องเที่ยว..... 454 Quality development and Innovation in travel Clinic กมลชนก โพธิ์เจริญ, กานต์ศวิน สายศรีศิริกุล, ปุญญศุภา อัคระไพฑูรย์เสรีฐ
39	นักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางเพศและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 464 LGBTQ+ Travelers and Sexually Transmitted Infections (STIs) มนัสวิน อ่อนหวาน
40	ชุดอุปกรณ์พกพาด้านสุขภาพขณะเดินทาง470 Travel health kit กฤต หมดแสละ
41	ประสบการณ์การดำเนินงานคลินิกนักท่องเที่ยวในภาคเอกชน..... 486 Experience in private travel clinic จิตรฟ้า หรรุ่งโรจน์
42	บริบทของเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยวในส่วนภูมิภาค..... 495 Travel Medicine in the regional areas อมรพัฐ กิจโร
43	การแพทย์ทางไกลที่เกี่ยวกับเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว..... 505 Telemedicine in Travel Medicine ลภากร ฉัตรพัฒน์

44

- การเคลื่อนย้ายทางอากาศในนักเดินทางที่เจ็บป่วยและ
ความพร้อมด้านสุขภาพของการบิน 515
Fit to fly and air evacuation
กมลทิพย์ อัครวรานันต์, พิญวดี เพชรประภากร

45

- ตัวอย่างกรณี การให้คำปรึกษาก่อนการเดินทางสำหรับ
คนไทยไปเที่ยวแอฟริกา 526
Case study - Thai traveler to Africa
วคิน แมตลี

46

- ตัวอย่างกรณี การให้คำปรึกษาก่อนการเดินทางไปในพื้นที่สูง 532
Case study - High altitude counselling
วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

47

- ตัวอย่างกรณี การให้คำปรึกษานักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเที่ยว
ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 537
Case study - Foreign traveler in Southeast Asia
วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

48

- ตัวอย่างกรณี การดูแลทหารไทยไปประจำการต่างประเทศ 542
Case study - Military travelers
ธัญญพัทธ์ หิรัญรัมย์

ภาคผนวก (Appendix)

49

- ปัญหาที่พบบ่อยหลังการให้วัคซีน 553
Common problem after immunization
สุดา พันธุ์รินทร์

50

- การฝึกอบรมและการเพิ่มพูนความรู้ด้านเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว 565
Training in Travel Medicine
วัชรพงศ์ ปิยะภาณี

51

- ประสบการณ์การฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน 576
Experience in Travel Medicine residency training
ศุภากร ปัญญาธนะคุณ, ธนพร สรวิญญูเกียรติ, รัชต์ เจริญวิเศษศิลป์

52

บทบาทของแพทย์เวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว ในด้านการสาธารณสุขและควบคุมโรค	584
Travel Medicine specialist and Public health sector	
รณิดา เตชะสุวรรณา	

53

แหล่งข้อมูล แหล่งความรู้เกี่ยวกับเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว	594
Source of information in Travel Medicine	
วศิน แมตส์	

ดัชนี	606
Index	